

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
În America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

E bine ca cooperativele să primească depuneri spre fructificare?

Mulți multe *mic*, dar părerea mea o spun răsplatit: da, e bine, e chiar foarte bine ca cooperativele să primească depuneri spre fructificare.

Și anume de ce nu? Iar comuna noastră nu este altă instituție economică numai o cooperativă. Banca populară n' avem, iar banca cea mai apropiată e tocmai în oraș, la o depărtare de cinci ceasuri cu căruța.

Banul gata, numerarul, e cam rar în vremurile de astăzi, dar totuși sunt unii cari au câteva mii în bani gata. Ce să facă cu ei? Să-i țină în fundul lăzii, unde nu aduc nici o dobândă? E bine dacă aceste sume le depun la cooperativă, care în schimb le va *bonifica* o dobândă oarecare, la care s'au învoit dinainte. Cam 8—10—12 %, după mărimea sumelor și după *termenul*, cu care le-au depus. Dacă cineva depune o sumă, declarând că timp de 6 luni nu o va ridica, desigur că i-se va da un procent mai mare, decât aceleia, care vrea s'o scoată după 3 luni. Sau acela care depune o sumă pe un an, va primi o dobândă mai bună decât oricare altă depunere și cu drept cuvânt, pentru că știindu-se că în timp de un an suma nu se va ridica, ea va putea fi întrebuințată astfel ca să aducă cele mai multe foloase pentru cooperativă.

E bine ca să depui spre fructificare chiar o sumă mai mică. Anume de ce? Dacă banii îi ai la mână, mai repede îi cheltuești, până când dacă sunt depuși, totuși te mai gândești odată până ce-i ridici. Sau când vei ridica, vei cheltui sumele numai pentru lucruri trebuincioase nu pentru fiește ce nimic.

Singurul argument ce-l aduc cei potrivnici este că depunerile spre fructificare se depun numai la bancă. De ce? Pentru că așa-i obiceiul! Apoi, dragii mei, dacă e vorba numai de obicei, foarte bine ne putem obișnui ca să depunem banii spre fructificare și la cooperativă. Oăci dacă cooperativă merge, vinde mereu, iar în fruntea ei stau oameni cinstiți, aceasta ne dă deplină garanție, că oricând ne vom putea ridica sumele depuse, împreună cu dobânzile cuvenite.

Grațian C. Mărcuș.

Prăpădul din Bulgaria

Marele cutremur de pământ a pustiit orașe întregi — Sute de mii de oameni au rămas pe drumuri — Mulți morți și răniți

Anul cutremurelor de pământ

Seriam în numărul nostru din Săptămâna Patimilor, că după semnele cari se arată, anul acesta este anul cutremurelor de pământ. Vorba noastră de atunci pare a-se adevăra într'un chip foarte dureros și jalnic.

Chiar în ajunul Sfintelor Paști, un groaznic cutremur de pământ s'a adăos la celelalte de mai înainte, din luna Martie, despre cari scrisesem în numărul nostru de gazetă pomenit mai la deal.

Cutremurul din Sâmbăta Paștilor s'a întâmplat destul de aproape de țara noastră, în Bulgaria care ne este vecină la miazăzi. Și a fost unul dintre celea mai groaznice prăpăduri dintre câte s'au întâmplat în toată lumea, de vre-o zece ani încoace.

Paști cu fiori de moarte..!

Sâmburele cutremurului din Bulgaria a fost în partea de miazăzi a acestei țări, în provincia Rumelia, între Stara Zagora și orașul Filipopoli. Mai cumplit s'a simțit însă în orașelul Cirpan, care s'a și pustiit cu totul.

Cea dintâi smâncitură subpământeană s'a început Sâmbăta în 14 Aprilie, la ceasurile 10 și jumătate, după care, casele din Cirpan și din Borisovgrad, precum și din satele ținutului, până din jos de Filipopoli, au prins a se clătina și a se prăbuși, ca niște jucării de copii, suflate de vânt. Locuitorii când au simțit primejdia, au dat să iasă la drumuri și la câmp, dar mulți au fost îngropați sub dărâmaturi și acolo și-au găsit moartea. Peste vuetul caselor cari se prăbușiau, răsunau vaetele nenorociților cari muriau turtiți de pereți și de grinzi căzute.

Cutremurul a continuat în scurte răstimpuri toată noaptea de Sâmbăta spre Paști, încât sfintele sărbători ale învierii au răsărit deasupra Bulgariei cu fiori de moarte și de prăpăd.

În jurul orașelului Cirpan cutremurele din Sâmbăta Paștilor au pustiit vre-o 13 sate, dintre cari unele au fost cu totul rase de pe fața pământului.

Cutremurul a fost vestit prin izvoare de apă fierbinte

Înainte de cutremur, locuitorii comunei Cernokovono au băgat de seamă că în hotarul satului lor s'a spart în vre-o sută de locuri coaja pământului și au țâșnit izvoare de apă fierbinte, care aducea din adâncuri nisip și bolovani. Acestea izvoare au fost un semn, că în maruntaiele pământului se întâmplă mișcări neobișnuite, dar bieții oameni de unde să-și aducă aminte, că ce grozăvii au să urmeze după acelea semne?

Pagubele au fost cumplite

În orașul Cirpan s'au dărâmat 2000 de case, iar în Borisovgrad 1000 de case. Mare noroc a fost, că în acestea orașe, casele au fost destul de departe unele de altele, astfel că locuitorii au avut unde se trage și nu s'au prăpădit în ziua dintâi decât 12 oameni la Cirpan, 7 la Borisovgrad și la Stara Zagora 2, înafară de 50 de greu răniți, dintre cari unii de moarte.

Au mai fost morți și răniți și în orașul Filipopoli, unde s'a prăbușit și o mare moșeie (biserica turcească).

Încuiat între ruine

La Cirpan, în ziua cea dintâi a cutremurului, s'a prăbușit și marele palat al unei bănci, care avea șase etaje. În sărbătorile Paștilor, trupele cari au sosit într'ajutorul locuitorilor, au lucrat la scormonirea și cercetarea ruinelor. Ajungând la palatul băncii, între două ziduri, rămase în picioare, au aflat pe contabilul băncii, zăcând într'un colțisor îngust, format din grinzi răsturnate, care a stat acolo, încuiat între ruini 26 de ceasuri..!

Bietul om abia mai avea un pic de suflet în oase. De spaima îndurată și de loviturile primite, nu mai avea grai și nu mai cunoștea pe nime. Trăgând de moarte a fost trimis la spitalul din Stara Zagora.

Cutremurul s'a simțit în toată Bulgaria și chiar și la noi în România

Cutremurul din Sâmbăta și din noaptea Paștilor s'a simțit în toată Bulgaria, ba chiar și în orașele românești de pe lângă Dunăre. Pagube și nenorociri au fost însă numai în orașele pomenite mai sus, apoi la Rusciuc,

Plevna, Razgrad, Lescovitz, Târnova, Gorni-Plevița și Jamboli Cazanlâc.

Cutremurul cel dintâi din Bulgaria a fost simțit mai ușor și la Seghedin, în Ungaria, și la Budapesta, de către aparatele cari soriu cutremurele.

Acelaș cutremur s'a simțit și pe sub Marea Neagră, la Constantinopol și la Smirna, în Asia mică.

Al doilea rând de cutremure în Bulgaria

Acestea cutremure au fost simțite și la București, cu mare spaimă. — Prăpădul a lovit tot ținutul care a suferit dintâi.

A patra zi de Paști, Miercuri în 18 Aprilie, al doilea rând de cutremure a băgat înși mai mari fiori de groază pe locuitorii Bulgariei. Ținuturile, cari au suferit în Sâmbăta și noaptea Paștilor, au fost pentru a doua oră lovite de mâna sortii.

Oeeace brumă scăpase din cutremurul dintâi, s'a prăpădit în al doilea rând de cutremure.

De data asta prăpădul a fost mai mare în orașul Filipopoli. Palate mari s'au prăbușit, între cari și gara. În acest oraș într-o singură zi au fost 3 zguduirii mai ușoare. Tot atunci la Sofia au fost 4 cutremure, la Jamboli 8, la Stara Zagora 6, la Cabrovo 8.

Cumplirea cea mai mare a fost la Filipopoli în seara zilei de 18 Aprilie. Orașul acesta cu peste 1000 de mii de locuitori, a fost aproape în întregime pustiit. Locuitorii și-au făcut băraci și corturi prin grădini și prin livezile din jurul orașului, căci în oraș nu mai îndrăznește nime să rămăie.

În palatul poștelor, funcționarii când au simțit zguduirile, au luat-o și ei la fugă, care încotro, părăsind până și

aparatele de telegraf și de telefon. Unul singur a rămas la datoria sa cu primejduirea vieții și a telegrafat la Sofia nenorocirea ce s'a abătut asupra orașului.

Mai târziu, în noapte, a trebuit însă să fugă și el, căci îl loviau în cap grinzile cari se prăbușiau asupra lui. După dânsul prav și pulbere s'a ales din toată poșta.

Numărul morților și al răniților din Filipopoli întrece peste 400. Frumosul oraș bulgăresc nici în 20 de ani nu-și va putea reclădi casele prăbușite! Nici o singură casă n'a mai rămas în Filipopoli care să poată fi locuită.

Semne groaznice

Deodată cu cutremurele, în ținuturile bătute de mâna sortii s'au arătat o mulțime de semne ciudate și groaznice. S'au scufundat podisuri de stânci, s'au format crăpături în scoarta pământului, au țîșnit izvoare de apă fierbinte, au secăt râuri și fântâni, dintr-o dată, înghițite de haurile de sub pământ.

Între satele Orvizovo și Belo Bradovo erau până la cutremure, două mari izvoare, cari curgeau în râul Marița. Unul din acelea izvoare, zis Alca Bunar, care punea în mișcare

trei mori, în ziua de 18 Aprilie a secăt dintr-o dată, ca și când nici n'ar mai fi fost de când lumea! Măcar despre acest izvor, se știe că ființa și pe vremea Romanilor.

Morile pe cari le mâna mai înainte, au rămas cu roțile în vânt.

În apropiere de satul Tiuremen, în jurul unui lac, au țîșnit dintr'una, din pământ, patru limbi de apă la înălțimi foarte mari. Din acestea limbi lacul din apropiere a căpătat atâta apă, încât s'a revărsat peste maluri și a cuprins o mare întindere de ogoare și sămănături. Locuitorii se uită cu groază cum lacul revărsat crește văzând cu ochii...

Le Liubenovo, lângă Cirpan, s'au făcut crăpături mari, din cari țîșnește apă clocotită

Izvor de apă neagră

În hotarul comunei Ticenîța, aproape de Vrața, a crăpat o stâncă mare, din care a început să curgă un izvor de apă neagră, ca smoala... Sătenii îngroziți zic că e râul iadului, care prevestește alte nenorociri.

Clopotul catedralei din Sofia

Cutremurul din ziua a patra de Paști s'a simțit foarte tare și la Sofia, în capitala Bulgariei. Groaza locuitorilor a fost cu atât mai mare, cu cât zguduirile s'au produs seara târziu și toată noaptea. Iar culmea spaimii a fost, când la fiecare smâncitură subpământeană, se auzia și bătaia în dungă a clopotului celui mare dela catedrala Nevski... Clopotul însă nu era mișcat de mână omenească, ci de clătăturile pământului și ale turnului bisericii.

Oameni înnebuniți de groază

După pustiiri atât de groaznice și după semne ca celea arătate mai sus, nu-i mirare, că de groaza cea mare, o mulțime de oameni au înnebunit, mai cu seamă la Cirpan, unde încă cutremurul cel dintâi înspăimânta se peste măsură pe locuitori. Când au simțit al doilea

Foia „UNIRII POPORULUI”.

Cele mai nouă născociri

— Un prietin al nostru, inginer, ne plimbă printre minunățiile zilelor noastre. —

Trăim în vremea minunilor! Așa spune toată lumea, care ține seamă de tot ce au inventat și născocit inginerii de azi. Dar de ce se miră azi lumea, nu se mai miră inginerii, cari își bat capul cu lucruri și mai nouă și mai mari, cari astăzi ni se pare, că nu se vor putea face niciodată. Azi inginerii socotesc lucruri de toate zilele, ca din apă ori din cărbune să faci lumină.

Apa izvor de lumină.

Până azi s'au clădit în toată lumea mii de lacuri, așa, că făcând un zid gros și înalt între doi munți, unde este un râuleț cu apă destulă, apa se oprește în fața zidului și acolo se adună câteodată cinci milioane de metri cubi de apă, adică cinci sute de ferii, ceace face cinci miliarde de litri de apă (mulți vor spune: barâm de-ar fi vin!). Apa asta pe țevi groase o aduc în vale și o fac să curgă în niște roți mari, cari învârtesc mașinile. Și fac curentul electric. Curentul ăsta electric se duce pe fire până unde vrei, câteodată până la 500 de kilometri, acolo ajunge la alte mașini, cari

trimit la casele oamenilor lumina electrică și puterea cu care umblă mașinile din fabrici.

Drumuri pe sub râuri.

Azi inginerii nu se mai miră de acela, care a făcut în orașul Liverpool (Anglia) un tunel larg de patru sute de metri și lung de un kilometru sub un râu, ca să poată trece automobilele și căruțele.

Case clădite în câteva ceasuri.

Nici invenția inginerului englez T. Burditt, nu mai pare ceva deosebit, cu toată el zidește casele într-o fabrică, unde le face din șase ori opt părți, pe cari îi duce la fața locului, unde trebuie să fie așezată casa și acolo o pune la olaltă în câteva ceasuri, și casa e gata. Ingerul acesta face câte zece case pe zi. Toate acestea nu mai miră pe ingineri, numai pe oamenii, cari nu cunosc tainele mașinării lor de azi.

Dar să vă spun cu ce își bat capul inginerii azi, lucruri, cari îi miră și pe ingineri.

Mai iute ca vântul.

Azi trăim în zilele vitezei (iuteții) mari. Moșii noștri, când trebuiau să facă un drum îl făceau pe jos ori călare sau cu carul. Azi toată lumea călătorește cu trenul, care te duce în toate părțile lumii. La început când a fost inventat trenul, mergea cam așa de iute ca o căruță bună. Mai târziu inginerii știind, că se

poate face așa, ca să meargă mai repede, au tot lucrat și schimbat, așa că trenurile mergeau tot mai repede din an în an.

Azi s'a ajuns la o iuteală așa de mare, că un accelerat, când trece pe lângă noi, pare că zboară, cu toată merge cam 80 de kilometri pe ceas. În anul acesta în America au făcut o locomotivă, care merge așa de iute, că o cale de o sută patruzeci de kilometri o face într'un ceas. Așadar aproape de două ori așa de iute ca acceleratele noastre. Iar inginerii nu se mulțumesc cu atât.

Acum sunt patru ingineri francezi și americani, cari lucră la planul unui tren, care să meargă cu o viteză de treisute cincizeci de kilometri pe ceas. Cu trenul acesta drumul, care îl faci azi, dela Cluj până la București, cu acceleratul în patru sute ceasuri, l-ai putea face în două ceasuri și jumătate. Trenul acesta nu va merge pe pământ, fiindcă cu iuteala aceea mare, s'ar întâmpla prea multe nefericiri. Așa, că trenul va merge în aer. Va fi un singur vagon lung, care va avea roțile de-asupra și nu dedesupt, ca trenurile de azi. Șinile vor fi întepenite în aer de stâlpi uriași de fier și pe aceste vor aluneca roțile trenului, iar vagonul va atârna în aer, sub șini, și va sbura cu iuteala aceea nemaipomenită, spre locurile, unde îl va conduce mașinistul.

Dar să nu credeți, că aceasta e iuteala cea mai mare, cu care vor călători oamenii. Aeroplanele (mașinile de sburat) și hidroplanele

cutremur a patra zi de Paști, mulți și au pierdut mințile și au luat câmpii, bocindu-se în gura mare.

Cum se explică cutremurele din Bulgaria

În Bulgaria s'au mai întâmplat și altă dată cutremure ca în 1854 și mai pe urmă în 1917. Învățații spun, că în Bulgaria de miazăzi scoarța pământului nu este destul de întărită și că, fiind goluri mari sub pământ, scoarța tinde să se lase în jos, să le umple. Iar până atunci vor mai fi cutremure de pământ în acelea ținuturi.

Al treilea cutremur în Balcani

În noaptea de Duminecă, 22 Aprilie, spre Luni, un nou cutremur de pământ a zguduit ținuturile de miazăzi ale Bulgariei. Acest al treilea mare cutremur din Balcani, a fost însă de astă dată mai cumplit în Grecia, în orașul Corint și împrejurimi.

Corintul a fost aproape tot atât de pustiit ca și Filipopoli în noaptea de 18 Aprilie. În comuna Kalamaki din apropiere, n'a mai rămas nici piatră pe piatră. Tot asemenea la Lutraki, un oraș de scâlzi.

Sunt mulți morți și răniți.

În orașul Corint s'au dărâmat peste 3000 de case. Cutremurul s'a simțit tare și la Atena, capitala Greciei, precum și la Belgrad în Serbia.

La Corint s'au prăbușit și casarmele îngropând o mulțime de soldați sub dărâmături.

Adunarea profesorilor de știință naturală la Cluj. Miercuri în 18 Aprilie s'au adunat la Cluj profesorii de științe naturale din întreaga România, ca să hotărască, cum să învețe pe copii știința aceasta mai bine. Patru zile de-a rândul au ținut ședințe și au discutat asupra felului cum îi atinge legea cea nouă a învățământului

Grăunțe sufletești

De câte ori să ne spovedim.

În veacurile cele dintâi ale creștinismului nu era lipsă de poruncă anume, și cu atât mai puțin de pedepse, ca să se spovedească credincioșii. Creștinii cei vechi se spovedeau adică foarte des, fiindcă ei se și cuminecau la fiecare liturgie. De câte ori preotul rostea cuvintele: »Cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu iubire să vă apropiați«, creștinii cei vechi mergeau și, sărutând icoanele, se cuminecau. Nimeni nu îndrăsnia însă să se apropie de sfântul trup și sânge al Domnului fără de a-și fi spălat mai întâi sufletul în baia pocăinței.

Că acesto biceiu era și în biserica grecească, se vede din cuvintele sfântului Ioan Gurădeaur care spune, din cuvânt în cuvânt, următoarele: »Eu sunt gata ziua și noaptea să vă ascult spovedaniile. Iar dacă s'ar întâmpla ca cineva să păcătuiască noaptea, să vină și să mă trezească din somn, și eu îl voi asculta«. Mai mult, același sfânt părinte îi ceartă pe ascultătorii săi pentru că nu se spovedesc decât la cele trei sărbători mari.

Unde suntem noi, creștinii de astăzi, față de vechii creștini. A trebuit să vină biserica și să aducă o aspră poruncă: »Să-ți mărturisești păcatele tale, la preotul rânduit, cel puțin odată într'un an, și la Paști să te cumineci«. Dar și după porunca aceasta câți creștini sunt, mai cu seamă la orașe, cari nici habar n'au de spovedanie și nu se spovedesc cu anii.

În schimb sunt și astăzi, mulțămîta Domnului, creștini buni cari se spovedesc foarte des, urmând pilda multor sfinți și oameni de seamă.

Regula e ca să ne spovedim nu mai decât după fiecare păcat de moarte, pentru că »în ceasul în care nu gândești, Fiul omului va veni« (Matei 24, 44), și cât mai des, întrucât dorim să creștem în virtute și în har.

Iubite cetitorule, dacă te-ar răni cineva de moarte, ori dacă ai înghiți cumva venin, oare nu ai alerga numai decât la medic? Iar când e vorba nu de o rană aducătoare de moarte, ci de chiar moartea sufletului, picioarele tale sunt prea leneșe în a alerga la medicul sufletelor, care nu numai vindecă, ci chiar înviază sufletele? Oricine poate deci vedea, cât de nebunesc lucru este a-ți amâna spovedania de pe o zi pe alta, până la adânci bătrânețe, ori chiar până la ziua morții.

Spovedania generală

Precum fac găzdoarele bune zilnic curățenie în casă, în an odată însă, de obicei înaintea Paștilor, scot toate sculele din casă, vâruiesc, freacă podețele, ferestile și curăță toate mobilele, — așa trebuie să facem și noi cu sufletele noastre: să ni-le curățim oridecâteori aflăm în ele murdărie, dar din când în când să cerțăm bine și cu deamănuntul toate colțurile sufletelor noastre, să facem o curățenie sau o spovedanie generală, mărturisindu-ne toate păcatele făcute dela o altă dată anumită, sau dela începutul vieții noastre, chiar și cele spovedite și ertate odată, Spovedania aceasta se numește generală sau despre viața întreagă.

Foloasele unei spovedanii generale sunt multe și foarte mari. Înainte de toate prin o spovedanie generală *ne cunoaștem mai bine pe noi înșine*, pentru că prin ea ies la iveală și cele mai ascunse păcate. Când te duci la pescuit cu unghița sau

(mașinile de sburat pe apă, cari în loc de roți au două luntri) au ajuns deja să zboare cu o iuteală de peste cincisute de kilometri pe ceas. În toamna anului trecut în Italia la Veneția, unde a fost o întrecere de hidroplane, un englez a învins, sburând așa de repede, că lumea când l-a zărit departe, ca un punct, l-a și auzit sburând înaintea lor, dar nu-l puteau vedea, așa sbura de iute, iar în clipa următoare era iarăși departe. Cu o mașină de aceasta drumul dela Cluj până la București îl poți face într'un ceas și ceva.

Sticlă care nu se mai sparge

Dar nu se gândesc inginerii numai la iuteala mașinilor. Un inginer chimist cehoslovac a inventat o sticlă, care nu se sparge. Iai o peatră cât de mare și o arunci într'o fereastră. Se va auzi o larmă mare, piatra cade la pământ și sticla dela fereastră rămâne întreagă cum a fost. Scapi un pahar pe o piatră, va sări sus și va rămâne așa cum a fost, fără măcar o crepătură. Când au aflat însă fabricile de sticlă, despre invenția asta, s'au înțeles între ele și au plătit multe milioane inginerului, ca să-i cumpere voia de-a face sticla asta și ca inginerul să se lege, că el nu o va mai face.

După ce inginerul a primit contractul și banii, fabricile nu au făcut sticla asta, fiindcă altfel piereau de foame, de oarece tot omul după ce și-ar fi cumpărat odată tot ce e de sticlă și de ce are lipsă, nu mai trebuia să

își mai cumpere, fiindcă nu se mai spargea nimic.

Cutia fermecată, care dă căldură.

Dar altceva mai minunat s'a anunțat acum. Un inginer din Franța Munteau, despre care se zice, că ar fi român, și că pe vremuri îl chema Munteanu, lucrează și e aproape gata cu fabricarea unei cutii mici, care dacă o pui toată vara la soare, ea înghite căldura, care este în razele soarelui și iarna, dacă o așezi în casă, lasă căldura și încălzește bine de tot casa întreagă. Așa, că dacă se va putea ajunge la fabricarea ușoară a cutiilor astora, ne vom încălzi iarna fără foc în cuptoare, cruțând lemnele, cari le vom putea folosi la lucru. Nu vom mai avea năcazul cu aprinsul focului și cu fumul care-l face focul de lemne, nici nu va trebui să ne sculăm dimineața pe ger mare în casă rece.

Mașini de sburat cărmuite pe pământ.

Așadar vedeți câte minuni ne mai așteaptă și mai sunt și altele încă pe cari nici nu le bănuim. Dar vorbeam mai înainte despre mașinile de sburat; nu v-am spus, însă știți cu toții, că mașinile acestea le conduce totdeauna un om, pe care îl numim pilot. În anul acesta din urmă în America și în Anglia au descoperit o mașinărie care de pe pământ poate conduce mașina de sburat, în care nu este nici un om. Mașina

asta de pe pământ poate lăsa în aer nește valuri nevăzute electrice, așa chiar ca piatra aruncată într'un lac, care face valurile pe apă. Cu ajutorul valurilor acestora omul, stând pe pământ, poate conduce mașina de sburat, așa cum vrea el. Asta e o mare invenție, pe care o țin în mare secret, fiindcă într'un caz de război, pot trimite mașinile de sburat fără oameni, adică fără a primejdui viața unui om, asupra inamicului și de-acolo tot cu valurile acelea electrice pot arunca gloanțe și dinamit în tranșeele (șanțurile) inamicului. Și asta se poate face, făcând să rămâne mașina așa de sus unde nu o poți vedea și unde omul nu ar putea trăi.

Însă a ajuns știrea, că un inginer neamț a prins de veste și a făcut o altă mașină, care samănă, cu cea a americanului. Neamțul cu mașina asta poate opri orice mașină în sborul ei și o face să cadă jos. Valurile electrice, cari iasă din mașina lui, ajung la motorul aeroplanului, care se oprește, iar aeroplanul cade jos.

Ochelari cari văd prin ziduri.

În iarna asta și un inginer francez a descoperit o mașină, ca aceea a neamțului. A făcut probe chiar la Paris, unde a oprit și automobilele, cari au trecut în apropierea casei lui. Dar franțuzul acesta a făcut mai minunată mașina lui, care trimite nu numai valuri electrice, dar și niște rază nevăzute, cu ajutorul

cu rociul, nu prinzi decât puțini pești, pentru că cei mai mulți se ascund pe lângă țărnișuri; dacă aruncăm însă în apă otravă sau dinamită, nu rămâne un singur pește nepriș. Cam așa se întâmplă și cu spovedania regulată și cu cea generală.

Prin spovedania generală ne *inmulțim umilința*, pentru că atunci când ne spovedim păcatele făcute într'un singur an, vedem numai ticăloșenia noastră de peste un singur an, pe când dacă ne spunem toate păcatele făcute în cursul vieții, observăm numai decât toată ticăloșenia noastră, ne umilim înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor și ne hotărîm să ne îndreptăm.

Prin o spovedenie generală ne câștigăm *o mare liniște sufletească*. Casierul unei bănci își dă seamă în fiecare seară ce a făcut cu banii dați pe mîna lui. Cu toate acestea nu are liniște deplină până nu face socoteala de pe luna întreagă ori chiar de pe anul întreg. Când apoi vine revizorul și, uitându-se încă odată peste socoți, iscălește că a aflat totul în ordine, casarul e deplin liniștit, pentru că știe, că nu mai poate fi nici o smîntă. Intocmai așa ne liniștim și noi când facem o spovedanie generală, adică despre toate păcatele vieții noastre.

Cine să facă spovedanie generală? Toți aceia cari s'au spovedit odată cu nevrednicie și de atunci nu s'au mai spovedit cu vrednicie. Bunăoară aceia cărora le-a fost rușine să-și spună un păcat, ori chiar și dacă l-au spus, n'au avut părere de rău. Unii ca aceștia să-și cerce conștiința, începînd cu spovedania făcută cu nevrednicie și până în ziua în care doresc să se spovedească cu vrednicie. Să facă apoi spovedanie generală mirii înainte de a se cununa, elevii și elevele înainte de a se hotărî la o carieră sau alta, ceice se hotărăsc să intre la preoție ori la călugărie și în sfârșit cei ce simțesc că li-se apropie sfârșitul.

Sunt în schimb *oameni cari nu e bine să facă mărturisire generală*,

și anume oamenii prea fricoși, cari oricât s'ar spovedi, nîcîcînd nu sunt liniștiți, cu toate că altfel trăiesc o viață cât se poate de cînstită. Apoi aceia cari odată au făcut deja mărturisire generală dar apoi iar s'au cufundat în aceleași păcate. Pe unii ca aceștia li va cunoaște numai decât preotul și-i va opri să facă mărturisire generală, pentru că aceea nu numai că nu le folosește ci le chiar strică.

Cum se face spovedania

Înainte de spovedanie preotul cetește *molitva*. Ce este molitva aceasta? Niște rugăciuni frumoase cari îl fac pe celce le ascultă cu atențiune să-și adacă aminte de mila lui Dumnezeu. La molitvă se citesc obișnuitele rugăciuni de începătură, apoi psalm 50, cele trei tropare de păcîntă și două rugăciuni de deslegare.

Apoi creștinul ingenuche în fața preotului și cere binecuvîntarea, zicînd: »Binecuvîntă Părinte ca să-mi pot mărturisi păcatele mele drept și precum se cuvine«. Preotul îl binecuvîntă și-i pune patrașirul pe cap, iar creștinul zice: *„Eu păcătosul mărturisesc înaintea lui Dumnezeu și înaintea ta Părinte, care ești în locul lui Dumnezeu, că dela cea din urmă mărturisire, întâmplată... am făcut următoarele păcate“*, (Am crezut în boscoane, am vorbit împotriva credinții mele... și așa mai departe).

După ce am gîtat cu înșirarea păcatelor zic următoarele: *„De toate păcatele mele îmi pare rău din tot sufletul, pentru că prin ele am vătămat pe Dumnezeu cel mai pe sus de toate. Îmi propun tare, că nu voi mai păcătu și voi încunșura împrejurările ce duc la păcat. Rogu-te deci Părinte să-mi dai deslegare de păcate și canon de mîntuire“*.

Ingenunchierea la sfînta spovedanie înseamnă umilința, fără de care zadarnic se spovedește cineva. Patrașirul pus pe

cap înseamnă că celce se spovedește recunoaște marea putere a preotului de a lega ori deslega de păcate. Dar preotul mai acopere capul celuice se spovedește și pentru că să nu-i vadă fața și ca nu cumva acesta să se rușineze ori să-și piardă firul păcatelor. În clipita deslegării preotul pune mîna pe capul celui ce se spovedește, ca semn că el este primit în sânul credincioșilor și împăcat cu Dumnezeu.

Iuliu Maior.

Să ajutăm pe studenții săraci!

Cărturarii români, de obârșie din județele Alba și Târnava-Mică, cari locuiesc astăzi în București, de mult au băgat de seamă, între ce împrejurări grele trăiesc la București studenții noștri de obârșie din aceste două județe. De aceea acești cărturari s'au adunat împreună și au înființat un comitet pentru înființarea pe seama studenților, de obârșie din aceste două județe, a unui *cămin studențesc*. Președinte al comitetului este fostul profesor dela Blaj, *Dr. Zenovie Păclișanu*, astăzi director general în Ministerul Cultelor.

Acest comitet de cărturari a cerut și a primit dela primăria Capitalei un loc de casă, tocmă în mijlocul Bucureștilor. Urmează ca pe acest loc să zidească acuma un cămin, dar îi lipsesc banii de lipsă. De aceea acest comitet face o călduroasă rugămintă către toți cărturarii, meseriașii și țărani din aceste două județe, rugându-i, să contribuie din belșugul lor cu cât de puțin pentru ridicarea și înzestrarea acestui cămin.

Studenții altor județe au de mult căminurile lor cari îi apără de boalele săracilor și de primejdii morale, pentru că județele lor de obârșie au știut să jertfească pentru ocrotirea lor. Cum să ne arătăm noi, locuitorii județelor Alba și Târnava-Mică, mai fără de suflet, mai vîrtoși la inimă și mai nemiloși decât locuitorii celorlalte județe din țară!

Veniți deci toți oamenii de bine din aceste județe și trimiteți obolurile voastre la adresa casarului acestui comitet, *al Nicolae Costea*, absolvent al teologiei din Blaj și fost castelan al castelului mitropolitan din Blaj, astăzi avocat în București (str. Praporgescu 11).

Prin obolurile voastre vă ajutați copiii, nepoții și strănepoții proprii.

Timpul semănatului primăvara.

Se zice, că primăvara trebuie făcute toate semănăturile, afară de celea de toamnă. Dar primăvara e lungă și a face semănatul în ori ce vreme a primăverii, nu e bine. De timpul semănatului atîrnă în bună parte recolta. De aceea ori ce plugar e dator să știe în ce vreme să sămene.

Semănatul grăului de primăvară, orzului, ovășului și mazărei, trebuie făcut în celea dintîi zile după topirea zăpezii și anume îndată ce pămîntul s'a sbicit așa că poate să fie arat. În chipul acesta să trage folosul urmezelii. Ori ce întîrziere e greșală, pentru că primăvara, din cauza vînturilor, apa zăpezii să evaporează cu mare ușurință, iar Aprilie adeseori este lipsit de ploii.

Semănatul păioaselor cît mai de vreme primăvara, asigură încolțitul, răsăritul și mai cu seamă înfrățitul.

Porumbul se seamănă pe la sfârșitul lui Aprilie și începutul lui Mai. Cel mai bun timp pentru semănatul porumbului este când încep să înflorească liliacul, cașii și zarzării.

Deodată cu porumbul se seamănă, și fașolea, cânepa și bostanii.

cărora poți vedea și prin păreți groși de cărămidă. Inginerul acesta a dus acasă la el pe doi gazetari (așa cum e domnul Lupeanu al nostru) ca să le arete născocirea lui. Acești doi gazetari au scris pe urmă despre minunăția, care au văzut-o. Inginerul i-a așezat pe fiecare în câte-o odaie, despărțiți de un zid gros. A stîns toate luminile, fiindcă era seara. I-a iegat la ochi și atunci a lăsat razele acele nevăzute din mașina lui. Amândoi gazetarii s'au văzut atunci așa ca și cum ar fi fost în aceeași odaie, fără nici un părete între ei și fără legături la ochi.

Inginerul spune, că acum vrea să facă mai bună mașinăria asta — și atunci se va putea vedea și departe — și atunci de se va ajunge să o poată avea tot omul mașina asta, nu se vor mai putea duce bărbații la crăsmă fără știrea nevastei, că nevasta îl poate vedea de acasă, cum stă la masă cu păcatul.

Vedeți dar la câte se gîndesc inginerii și câte se vor mai face în lume. Și peste patruzeci ori cinzeci de ani, lumea de atunci va spune, că noi acum în anul Domnului 1928 călătoriam ca melcii de încet în acceleratele, cari fac numai 80 de kilometri pe ceas. Atunci vor fi alte multe minuni, la cari azi nici nu le gîndim — și atunci inginerii își vor bate capul cu alte lucruri tot mai minunate. Să ne dea Dumnezeu la toți sănătate să trăim și să le vedem.

Inginer Victor Ungureanu,

Că i-o da din ce-o avea

— A.necdota —

Argheluș, ficioru Zîrni
Ajunsese ca argat
La un om de omenie
La purcariul cel din sat.

Zîrna, mamă-sa, țiganca,
La oraș când se ducea
Jupăneselor de-acolo
Una-două le spunea:

Dă-mi și mi-e o bucătură,
Bucătură bunișoară
C'am un puradel, ști coalea,
Frumos ca o domnișoară
Și i-aș duce-o bucătură
Bucătură unsuroasă,
Că la gazda lui sârmanul
Nu găsești nimic prin casă.

— „Și-apoi ce slujbă își poartă
Dacă-i gazda lui sârman?
— „Slujbă lungă, jupăneasă,
Slujbă lungă de un an.

— Dară plata, spune plata?
— „Plata îi făcută-așa,
Că ia da din ce-o avea!“

Theodor A. Bogdan.

Ce mai e nou în politică?

Partidul național-țărănesc a declarat că ține congresul și Adunarea dela Alba Iulia. Știrile mai nouă spun că guvernul nu va opri-o.

În sărbătorile Paștilor frământările politice din țara noastră s'au mai liniștit ori, mai binezis, s'au întrerupt pe vre-o câteva zile. Oamenii politici, miniștrii și parlamentarii, s'au tras de sărbători la familiile lor și astfel vâlva a adormit pe un timp. Însă numai la părere, căci pe tăcute politica s'a țesut mai departe.

Acum cea mai mare frământare politică este în jurul adunării dela Alba-Iulia. Erau șvonuri cari spuneau, că guvernul va opri adunarea dela 6 Mai. Însă d. Maniu, a declarat în mai multe rânduri, că interzicerea adunării n'are nici un temei legal și ar fi o dovadă de slăbiciune din partea guvernului.

— Adunarea se va ținea — a spus d. Maniu — și dacă ar umbla să o oprească, guvernul ar arăta că îi este frică de ea. Noi vom ținea-o. Cine spune că ea va fi oprită, acela vrea să înfrice poporul, ca să nu vie. Dar poporul va veni.

Declarațiile sale d. Maniu le-a încheiat așa:

— *Veniți la Alba-Iulia, congresul se va ținea!*

De aceea, Partidul Național-Țărănesc a și publicat următoarea chemare:

Convocare

Potrivit art. 37 din statute se convoacă **Congresul General** al partidului național-țărănesc la **Sedința ordinară** care va avea loc **Duminică 6 Mai** urm., orele 10 dim., în **Alba-Iulia**.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă asupra activității partidului și a parlamentarilor
 2. Raport asupra planului de acțiune al partidului
 3. Propuneri pentru modificarea statutelor
 4. Alegerea comitetului central executiv (art. 41 din statute)
 5. Fixarea locului viitorului congres.
- Comitetul de direcțiune al partidului național-țărănesc.

Președinte Secretar General
Iuliu Maniu. **V. N. Madgearu.**

Cetățeni ai județului Alba!

Ziua de 6 Maiu 1928 va fi pentru județul nostru o mare sărbătoare,

În aceasta zi își ține **Congresul său anual** împreună cu o mare adunare: **Partidul Național-Țărănesc**, acest partid născut din suferințele noastre seculare, întărit prin lupte necurmăte și înconjurat de dragoste și alipirea tuturor fiilor muncitori ai țării noastre.

Pământul alduit al județului nostru va primi din nou în sfânta cetate a Marelui Mihai pe fiii neamului nostru, de data aceasta de pretutindenea.

Nu vin de data aceasta să se plângă și să protesteze contra asupririi streine, nici să scuture jugul străin. Zbuciumările și luptele acestea sunt și rămân ale trecutului.

De data aceasta vor veni frații din toate unghiurile țării noastre să ceară și să pretindă dreptate și putință de trai pentru toți fiii acestei patrii, zidită pe lacrimi, pe suferințe, lupte și sânge!

Nu vom mai suferii ca o mână de oameni puși cu puterea în spinarea noastră să privească țara, ca moșia lor proprie, sărăcindu-ne și iobăgindu-ne

Săla-vor în înălțime sufletele marilor mucenici HORIA și IANCU, când vor vedea, că dorul de luptă pentru dreptate e încă tot viu și puternic în neamul nostru!

De glasul puternic și răsunător al acestei adunări se vor trezi la realitate dușmanii cari stau la pândă la granițele noastre.

Dărâma-se-vor temelile imoralei corupții și a hoțiilor și tremurase-ror până în măduva oaselor cei cu conștiința pătată și pricinuitoarii stării nefericite de azi!

Dela aceasta adunare, care înseamnă începutul unei noi vieți, noi, fiii acestui județ care a fost în trecut leagănul tuturor uăzuințelor produse de sufletul românesc, nu putem lipsi!

Noi trebuie să luăm parte cu mic cu mare așa după cum se cuvine urmașilor acelor străbuni cari totdeauna au fost în fruntea luptelor naționale.

La Alba-Iulia deci cu toții, să arătăm fraților, că suntem gazde primitoare, să-i împărțăm din dragostea sufletelor noastre, și să arătăm lumii că suntem element de ordine!

**Organizația județană
a Partidului Național-Țărănesc**

Legea Cultelor a fost sancționată și promulgată

Legea bisericească, votată de Parlament înainte de Paști, ca să aibă putere, mai trebuia să fie iscălită de către membrii Înalte Regențe în numele Majestații Sale Regelui Mihai I. Iscălitura a întârziat un timp, astfel că se răspândise șvonul că Patriarhul Miron, ca șeful bisericii ortodoxe, n'ar prea avea voie să o iscălească.

Șvonul acesta s'a dovedit neadevărat și legea nouă a fost iscălită de toți trei membrii Înalte Regențe, cu Patriarhul Miron în frunte. Deci ea are deplină putere și se va și pune în curs, îndată ce va fi gata regulamentul care îndrumază punerea ei în aplicare.

Legea nu le place însă de loc cătorva arhieriei ortodoxe în frunte cu Mitropolitul dela Sibiu, care prin gaxe-

tele sale se arată supărat pe toată lumea, că nu a biruit planurile sale. Cică Papa dela Roma-i de vină și pentru neisbânda sa. Și d. Maniu..! Ba și Vintilă Brătianu, care s'a dat cu Papa și cu Maniu.

Vorbă să fie!

Un alt sbor peste oceanul Atlantic

De astă dată bravura au făcut-o Nemții cu mașina de sburat „Bremen“

În săptămâna de dinaintea Paștilor, trei ingineri nemți au încălecat pe un avion nou nouț, și au plecat la drum primejdios, să treacă apa cea mare dintre Europa și America. Cum timpul în zilele de-atunci nu era deloc prielnic pentru așa ceva, lumea nu prea lega mari nădejdi de zborul celor trei Nemți. Câteva zile nici nu s'a auzit nimica de dânșii, încât se credea că au ajuns și ei la soarta francezilor Nungesser și Ooli.

În ajunul Paștilor s'a umplut însă lumea de telegrame, că cei trei Nemți au sosit pe pământul Americii, însă nu unde au vrut, ci unde au putut. Duși de furtună ei au ajuns în părțile ghețoase ale Americii, unde au coborât de silă, cu mașina stricată. Vorba e însă că bravura au făcut-o, fiind ei cei dintâi cari au trecut din Europa în America, ceea ce, din cauza curenților de aer, este mult mai greu decât din America în Europa.

Germanii sunt foarte mândri de această mare izbândă a lor.

Bombă împotriva Regelui Italiei

Joi în săptămâna Patimilor, Regele Italiei se afla în orașul Milano, unde avea să fie de față la deschiderea unui mare târg de mostre. Deschiderea trebuia să se facă la ceasurile 12, cu pompă mare, cu numeroși miniștri și diplomați străini.

Spre ceasul stabilit mai dinainte, Regele a plecat cu suita sa către expoziție, însă pe drum a trebuit să întârzie vre-o câteva minute, căci se stricase ceva la automobil. Aceasta întârziere l-a mântuit pe Regele Italiei de-o moarte sigură.

În drumul pe unde avea să treacă alaiul regesc, punct în minutul și în locul, unde dacă nu întârzia, trebuia să sosească Regele, a explodat o mașinărie drăcească, așezată într'un stâlp de lampă de către mâni criminale. Explozia a fost atât de puternică, încât 16 persoane cari se aflau în apropiere, au fost ucise numai, decât. Între acestea erau 10 soldați din compania de pază, 4 copii și 2 călugărițe. În afară de morți, aschiile bombei au rănit sute de oameni dintre cei cari așteptau trecerea paradei.

Dacă regele sosia mai de grabă cu câteva minute, era și el sfârticat în bucăți.

Bomba a fost așezată acolo de comuniști, așa presupun autoritățile italiene. Un lucru însă nu se știe încă:

— Bomba era menită Regelui sau lui Mussolini, ori amândorora? Adevărat că Ducele nu se afla în alaiul regesc, dar se putea presupune că va fi și el acolo.

Bomba dela Milano a făcut mare vâlva în Italia și în toată Europa.

Știrile Săptămânii

In Săptămâna luminată gazeta noastră n'a putut să se tipărească din cauza sfintelor sărbători. Tipograful nostru sunt cu toții creștini și români și n'au lucrat nici a doua nici a treia zi de Paști, astfel gazeta n'a putut fi culesă. Tot așa nu s'a lucrat nici în ziua de Luni, Sf. Gheorghe, deci și acest număr al nostru se tipărește cu întârziere de o zi. De acum înainte însă gazeta va apărea la timpul obișnuit.

Dela Reuniunea Femeilor Române din Blaj. Înaintea sfintelor sărbători ale Învierii Domnului membrele Reuniunii Femeilor Române greco-catolice din Blaj au luat parte cu multă pietate la *meditațiile religioase* (sir de predici) cari s'au ținut trei zile de-a rândul în capela Institutului Recunoștinții, îngrijindu-și sufletele de Sfânta Înviere. Predicile le-a ținut Clarisimul Domn *Dr. Augustin Tătar*, profesor de teologie, cunoscutul orator bisericesc. La sfârșitul meditațiilor, doamnele din Reuniune s'au spovedit și s'au împărtășit cu sf. Taină a cuminecturii.

In Vinerea mare Doamnele din Reuniune au împodobit cu flori mormântul Domnului în Catedrala Sf. Treimi.

O faptă frumoasă. Dl. Profesor Aurel Călugăr de la școala Normală din Timișoara, fiind de sărbătorile sf. Paști acasă în comuna sa natală Crăciunelul de sus, în seara sf. Vineri adânc mișcat de sf. slujbe, s'a decis a cumpăra un „evangelier” nou, cel vechiu fiind folosit.

Mare bucurie au avut credincioșii, când au văzut fapta frumoasă a fiului bătrânului preot Bazil Călugăr, încărunit de mulțimea anilor ce-l apasă.

Dorim sănătate dlui profesor, iar bătrânului părinte să mai cetească încă mulți ani pildele frumoase din evangelier. *Un credincios*

O poruncă de neînțeles. Ministrul sănătății a dat o poruncă aspră, că de aici înainte să nu se mai aducă în țară nici un fel de leac străin. Cauza e că leacurile cele mai multe se pregătesc acum la noi în țară.

Înțelegem și noi ca să nu aducem leacuri străine scumpe, când le avem pe ale noastre tot atât de bune, dar ca să oprești aducerea în țară a acelor leacuri cari la noi în țară nu se pot și nu se știu pregăti, bunăoră serul împotriva scarlatinei, asta nu o mai înțelegem. Adecă mai bine să ne moară copiii de scarlatină, decât să se păgubească câțiva domni bogați prin aducerea în țară a câtorva leacuri neapărat de lipsă.

Aurul românesc dela Moscova nu este prădat. În 1916, când țara noastră era amenințată de Germania și Austro-Ungaria, guvernul țării a hotărât ca întreg aurul și scumpeturile țării să le trimită în Rusia prietenă pe atunci, ca să fie sigure de prădare. Rușii au și luat în primire aceste scumpeturi, dară dacă au venit la putere bolșevicii, n'au mai voit să stea cu noi de vorbă. Cei mai mulți oameni politici erau de părerea că bolșevicii au vândut aurul nostru.

Acuma vine știrea dela Paris că un aurar jidan, de obârșie din Valea lui Mihail, care stă astăzi la Paris, a fost în Rusia, de unde a cumpărat mai multe aurării. Acolo ar fi văzut și aurul nostru. Bolșevicii i-au spus că aurul românesc este neatins în Moscova și că ei numai atunci îl vor preda României, când se vor putea iarăși împrieteni cu noi.

Celea mai nouă născociri. Cetitorii gazetei noastre au plăcere să cetească, în foaia numărului nostru de astăzi, un articol foarte interesant despre *celea mai nouă născociri ale științei ingineresti din zilele de astăzi*. Articolul este scris de un tîndr și foarte ales inginer blăjan, care s'a întors de curînd dela învățătură înaltă din Italia și care a primit cu cea mai mare dragoste să stea de vorbă din când în când cu cetitorii gazetei noastre, povestindu-le despre *celea din urmă izbânzi ale iscusinții omenești*. Salutăm cu cea mai mare bucurie în mijlocul nostru pe d. inginer Ungureanu și îi mulțumim în numele cetitorilor noștri pentru plăcerea pe care ne-o face cu scrierile sale!

Mitropolitul Basarabiei. În legătură cu jubileul de zece ani al alipirii Basarabiei la România, în ziua de 29 Aprilie se vor face mari serbări, la cari însă partidul național-tărănesc nu va lua parte, pentru că este de părerea că soarta Basarabenilor nici când n'a fost mai jalnică decât acum, la zece ani după unire. În schimb guvernul face toate pregătirile ca serbarea să fie cât mai frumoasă, barămi la vedere dacă nu și în inimă. Astfel a hotărât, ca arhiepiscopul Gurie să fie numit mitropolit al Basarabiei. Numirea s'a și făcut. Joi în 26 Aprilie înalta Regentă l-a întărit în scaun pe noul mitropolit Gurie, iar seara a plecat, însoțit de dl. ministru Al. Lapedatu, la Chișinău, unde a avut loc ceremonia obișnuită a instalării. Sora noastră Basarabia are deci de aici înainte mitropolie, cu scaunul la Chișinău.

A turbat în seara cununiei sale. Despre o groaznică nenorocire ne dau seama zărele dela București. Săteanul Smarandel Nicolae din comuna Bănișoara își serba tocmai cununia, când deodată a turbat și și-a mușcat mireasa și încă pe opt oameni, pănăce a fost prins cumva de câtră feciorii satului și dus la spitalul din Iași.

Era a treia zi de Paști, și întreagă comuna s'a dus la cununia lui Smarandel Nicolae și după aceea la ospăt. Lumea și-a și petrecut toată noaptea pănă dimineața la 3, când tinera păreche s'a retras în casele nouă de peste drum, petrecându-i toți oaspeții. Dară n'au trecut două minute, și din casa cea nouă s'au auzit sbierătele desnădăjduite ale miresei. Când colo ce să vezi, biata mireasă era cu urechile și obrazul plin de sânge, ară Nicolae mirele lătra și o mușca. Când Nicolae a văzut pe oamenii cari intrau în casă, s'a repezit la ei și i-a mușcat de obraz. Opt inși au fost nefericiți în forma aceasta, pănăce vreo patru feciori n'au luat un cearșaf, l-au muiat în apă și l-au aruncat asupra lui Nicolae, pe care l-au pus în căruță și legat l-au și dus la Iași, pentru că Nicolae era turbat.

Înainte cu câteva zile l-a mușcat adecă un căne turbat, despre care el nu știuse că este turbat. Și, la opt zile, tocmai în noaptea cununiei, bietul Nicolae a turbat și a nefericit și pe mireasă și pe încă opt oameni. Au fost duși cu toții la Iași, unde i-au ulțoit. Biata mireasă însă a rămas cu urechile rupte și cu obrazul mușcat îngrozitor.

Focul dela Vălișoara. În ziua de 11 Aprilie, pe la orele 2 după masă, s'a aprins casa unui locuitor din comuna Vălișoara. Vântul, suflând tare, s'au aprins și casele vecine și astfel au ars 10 case, cu tot ce a fost în ele. Poate că ardeau și mai multe, dacă nu veneau în ajutor locuitorii comunelor învecinate.

Prefectul județului Turda a mers a doua zi în comună și a mîngăiat pe oameni, mi-

luindu-i cu câte ceva. A treia zi apoi a dat în vederea sărbătorilor, fiecărui păgubaș câte 1000 lei.

Nenorociții din această comună adu multămită și pe această cale tuturor celor care i-au ajutat în marea lor nefericire, alinându-le durerile fie prin ajutor bănesc fie prin ajutor mînilor proprii.

O biserică luminată... de vânt. Că este în stare să facă știința de astăzi, nu se poate omul nici închipui. Câte lucruri nu vedem astăzi cari înainte cu abia câțiva ani ni se păreau cu neputință de făcut și aproape minuni. Între aceste lucruri minunate înseamnă astăzi unul foarte puțin obișnuit: o biserică luminată... de vânt.

Un preot harnic și cruțător, care întreaga viață și-a jertfit-o ca să-și ferească parohienii, s'a gândit, că dacă cu ajutorul vîntului se poate mîna o moară, pentru ce să nu se poată lumina și biserica lui. A încercat deci și încercarea i-a fost încununată de izbândă. A făcut pe coperișul bisericii niște aripi, care se învîrt la cea mai mică adiere a vîntului puterea aceasta apoi a transformat-o în putere electrică, așa că el își luminează de atunci numai biserica ci și casa parohială cu ajutorul vîntului.

Tânărul Zelea Codreanu în temniță. Cetitorii noștri își mai aduc aminte de tânărul Zelea Codreanu, conducătorul tinerimei universitare dela Iași, care e cel mai mare dușman al Jidovilor și care mai anii trecuți a omorât pe prefectul de poliție din Iași, care era prieten al Jidovilor. Curtea cu jurați din Iași însă l-a achitat pe Zelea Codreanu.

Zilele trecute Zelea Codreanu a intrat întovărașit de trei prieteni, la inginerul Grigore Bejan din Iași, cu care a avut ceva scîrbă, și l-a bătut îngrozitor. Inginerul l-a pîrit, iar avocatul Zelea Codreanu a fost prins, dimpreună cu cei trei tovarăși ai săi, de către poliție, și încluiat în temniță, pănă se va judeca procesul.

Sfârșitul nefericit al unei familii de domn mare. Profesorul universitar dr. Kenézy Iuliu dela universitatea din Debreșin (Ungaria), s'a îmbolnăvit de gât. Medicii i-au spus că trebuie să-l opereze, pentru că are rău. L-au dus deci la clinică și l-au operat. Sotie sa era foarte neliniștită și, după ce nu dormise mai multe nopți după oaltă, mergând acasă, a luat ceva pilule ca să poată dormi. Dară din nefericire pilulele au fost veninoase și doamna i-s'a făcut rău și a murit. Bărbatus-o nu i-au spus despre cele întîmplate, cu atât mai ales că și el este în dunga morții.

Pentru ce trebuie să ținem la școlile confesionale. Din nefericire în România noi românii nu mai avem școli confesionale. Ni le-a luat statul. Ne-a lăsat numai trei licee: cele două unite dela Blaj și Beiuș și pe cel ortodox dela Brașov. Nu așa în alte țări. În Germania bunăoră catolicii își susțin școlile confesionale cu cele mai mari jertfe, tot așa și în Franța. Catolicii din Berlin (capitala Germaniei) au ținut săptămânile trecute o mare adunare populară în care au arătat cari sunt cauzele pentru cari ei țin, și luptă cu tot focul inimei lor, la școlile confesionale. 1. Asupra copilului cel mai mare drept îi are Dumnezeu, școlile de stat însă rup legătura care este între copii și Dumnezeu. 2. Numai școala confesională este în stare să asigure fericirea veșnică și veșnică a copiilor. 3. Părinții au dreptul natural de a-și crește copiii în credința părinților. Dar în Germania nu este un singur părinte care să nu-și dea copiii mai bucuroși în școala confesională decât în cea

le stat. 4. Dumnezeu dă dreptul bisericii sale să-și crească credincioșii dupăcum dorește, biserica catolică însă este cu tot sufletul pe lângă școala confesională. 5. Școala confesională crește bărbați și femei cari știu ce se cuvine să dea lui Dumnezeu și ce împăratului. Trecutul școlilor confesionale este atât de ninunat, încât statul nu s'a putut plânge niciodată împotriva acestor școli. Deci, trăiască școala confesională!

Că ce convinși sunt până și copiii din Germania despre bunătatea școlii confesionale, se vede din faptul că, vînd statul german să statifice o școală din Berlin, 450 de copii dela o școală primară din acel oraș au declarat straic, adică s'au hotărît că nu vor merge la școală, până nu va fi școala lor iarăș confesională.

În Turcia se ticăloșesc oamenii. De când a ajuns la cârma Turciei vestitul Kemal Pașa, el a început a-și bate tot mai mult joc de religia mohamedană, pânăce în sfârșit a declarat că religia statului turcesc nu mai este religia mohamedană ci oricare cetățean poate să creadă ceea ce vrea. Prin legea aceasta el a clătinat temelile credinței lui Mohamed, dar nu s'a îngrijit în schimb ca sufletul lipsit de credință al popoului să-l mângâie cu o altă credință, bunaoară cu cea creștină. De atunci moravurile Turcilor au început a se strica. Mii și mii de Turci își pun desnădăjduți capăt vieții, căsătoriile se desfac, oamenii nu mai țin la credință, încep să fure, să omoare și să bea.

Iată unde ajunge un popor lipsit de credința strămoșilor săi, dar căruia nu i-s'a înlocuit credința strămoșească cu alta, mai bună și mai mângâitoare.

Arătarea din parcul Cotrocenilor. Cetim în ziarul „Cuvântul” dela București un articol scris de dl Ion Vinea, în care se spun între altele următoarele:

„În marginea Capitalei, în prima noapte a Paștilor, garda dela Cotroceni a rămas înmărmurită la ivirea, prin aleile parcului, a unei fantome (năluce) încoronate (cu coroana pe cap). Oștenii toți afirmă (mărturisesc) a fi recunoscut statura și fața răposatului rege, trist și palid până la strălucire. La somațiunea (strigarea, provocarea): cine-i? stă! fantoma s'a întors cu blândețe și a privit astfel că să i-se vadă ochii plânși și plini de o jale veșnică. S'a depărtat apoi foarte încet, prin tăcerea incrimenită a celor de față, cari au înțeles, nu se știe cum, că neodihnitul ar fi avut ceva de spus; dar că cel pe care îl caută, nu se afla printre ei... Cartierul (partea de oraș) Cotrocenilor (unde se află palatul regal) vaie de această veste.”

Noi nu am adăugat nici nu adăugăm nici un cuvânt la cele scrise de dl Vinea.

A murit în scaunul mărturisirii. Preotul Anton Kampshoff din Buffalo (America) a spovedit toată ziua. S'a cam obosit, așa că celui din urmă pe care l-a spovedit i-a zis: „Nu mai pot, fiule”, și apoi i-s'a făcut rău și a murit. L-au petrecut la groapă 125 de preoți din toate părțile Americii.

AVIZ

Restaurantul lui Ioan Martin din Blaj se vinde din mână liberă, cu întreg aranjamentul ce se ține de restaurant.

Mare avantaj de plată doritorii se vor adresa Dlui I. Martin la DI PANTELIMON BRATU, pretor, Miercurea jud. Sibiu.

(499) 1—5

Cum a murit Rudolf,

fostul moștenitor de tron al Austro-Ungariei

În multe feliuri se povestește moartea neașteptată a lui Rudolf de Habsburg, fostul moștenitor de tron al Austro-Ungariei, dar adevărata întâmplare nu a știut-o nimeni afară de câțiva prieteni buni de ai lui.

Înainte cu câteva luni fostul ministru al Franței în Rusia, Maurice Paleologue, a descris pe lung întreagă povestea într-o revistă franceză din Paris. Această întâmplare nenorocită el o știa dela împărăteasa Eugenia, căreia i-a povestit-o însăși împărăteasa Elisabeta a Austro-Ungariei. Bine înțeles că atât împărăteasa Elisabeta cât și Eugenia au povestit nefericirea sub jurământ foarte aspru, iară ministrul Paleologue a fost și el jurat. Acuma însă, când familia domnitoare a Habsburgilor s'a prăbușit, când Austro-Ungaria este nimicită, iară ministrul sus pomenit nu mai are rost să țină secretul, s'a hotărît să povestească lumii întregi aceasta nenorocire. Iată cum s'au petrecut lucrurile:

În preziua nenorocirii împăratul Francisc Iosif I. l-a chemat pe feciorul său Rudolf la sine, după amiaza pe la orele 5, și i-a spus, că întreagă țara vorbește cu scârbă despre nelegiuirea în care trăiește moștenitorul de tron Rudolf cu baroneasa Vecsera, părăsindu-și soția legiuită, pe arhiducesa Ștefania. El, ca om creștin, ca tată și ca împărat, nu mai poate suferi rușinea aceasta, îl roagă deci pe fiul său, să se despărtească odată de ea, că altfel va fi silit să i lipsească de dreptul de moștenitor de tron. Aceasta însă ar însemna sdruncinarea țării și bucuria dușmanilor.

Rudolf a rămas ca trăsniț, când a auzit cererea tatălui său și a adus tot felul de scuze și a făcut tot felul de rugăminți, dar bătrânul împărat a rămas neînduplecat. În sfârșit, după multe lacrimi, Rudolf a fâgăduit, pe cuvântul său de onoare, că va sfârși cu viața sa nelegiuită și se va îndrepta, dară să-i dea voie ca să se mai întâlnească odată, cu baroneasa Vecsera. Numai cu mare greutate s'a învoit împăratul, știind că aceasta va face totul ca să-l țină pe Rudolf rob și pe mai departe.

Seara, pela orele 8, Rudolf a plecat la castelul din Mayerling, unde se afla baroneasa Maria Vecsera, principele Filip Koburg, fratele fostului rege Ferdinand al Bulgariei, și groful Hoyos. Rudolf avea un servitor care mîna caii și care cânta foarte frumos. Acesta a stat cu ei la cină și a cântat câteva frumoase cântări de petrecere până au cinat domnii. După cină domnii s'au sulcat. Rudolf cu baroneasa Maria Vecsera s'au dus în dormitorul lor, care se afla într-o aripă a castelului, iar ceilalți într'alt dormitor, care se afla în cealaltă aripă a castelului. Aflându-se îndrăgostiți singuri, Rudolf a spus baronesei ceea ce a trebuit să fâgăduiască tatălui său, și că țara și tronul cere despărțirea lor pentru veșnicie.

Baroneasa a ascultat liniștită, iar la sfârșitul povestirii a adăugat: „Am să-ți spun și eu ceva. Să știi că mă simțesc mamă”. Cuvintele acestea l-au îngrozit pe Rudolf. Ore întregi s'au sfătuit apoi, ce să facă. În sfârșit s'au hotărît că vor muri împreună. Rudolf și-a umplut revolverul, și a țintit în inima Mariei, carea, plină de sânge, și-a dat cea din urmă suflare. Apoi a ridicat-o, a așezat-o pe pat, a împodobit-o cu flori, s'a așezat la masa de scris și a scris o scrisoare mamei sale, împărătesei Elisabeta. Scrisoarea începe așa: „Mamă, eu nu mai am nici un drept la viață, că am ucis-o pe Maria”. Și apoi povestește pe lung tot ce s'a întâmplat. Era dimineața la 6, când și-a isprăvit scrisoarea, apoi a luat

din nou revolverul și cu un singur glonte, îndreptat în tâmplă, și-a pus capăt vieții.

Când, pe la orele 7, înasul lui Rudolf a bătut, ca de obicei, la ușă, n'a auzit nici un răspuns. A început să bată la ușă, tot tăcere. Presupunând o nefericire, l-a chemat pe principele de Koburg și pe groful Hoyos, dar nici aceștia n'au primit răspuns din lăuntru. Atunci au spart geamul și au văzut cu groază că amândoi zac morți, Maria în pat și Rudolf pe podele. Principele de Koburg și groful Hoyos au plecat numai decăt la împăratul și i-au spus ce s'a întâmplat. Împăratul a început a plânge ca un copil, dar, între sughite, i-a rugat pe amândoi să nu spună nimănui întâmplarea, și apoi le-a luat jurământul. Pe servitori i-au dus la curte și, sub amenințarea omorîrii, i-au jurat și pe ei să tacă. Toți acești patru oameni au și tăcut de fapt, și nimeni până acum n'a știut despre moartea atât de groaznică a moștenitorului de tron Rudolf de Habsburg și a soției sale nelegiuite, baroneasa Maria Vecsera. Împărăteasa Elisabeta a înnebunit de durere îndată după citirea epistolei și tot camasa a rămas, dar foarte liniștită, pânăce nihilistul Lucheni, cu o pilă nu i-a străpuns inima, de mult moartă lângă lacul dela Geneva.

Cunoștințe folositoare

Cum să ne scăpăm de omizi

S'a reîntors primăvara voioasă din nou pe plaiurile noastre, vesele și ele de soarele ce le zâmbește. Căldura lui desmerdătoare ne scoate din casă, ne face mai sprinteni, mai bucuroși printre necazurile multe ale vieții. Câmpul ne chiamă la muncă căci primăvara și-a început cursul, iar păsările cu cîrîpîtul lor plăcut amestecat cu dangătul clopotului dela biserică ne îndeamnă la muncă parcă ne-ar zice:

„Frați la lucru haideți
Oă iarna s'a dus
Primăvara din cer
Cântări ne-a adus!

(cântec popular)

E atât de bine acolo la câmp, pe holde, prin grădini, pe coaste, prin livezi. Soarele cald face să învie toate până și cele mai mici gînganii, cari se arată sprintene și voioase de bucuria ce le-o aduce această primăvară mult dorită — se trezesc din somnul lor letargic.

Pe câmp se așterne haina verde a ierbii iar pomii reîmbracă mantia și podoabele desbrăcate astă toamnă. Printre ramurile lor forfotesc o mulțime de pasări și de insecte, care mai de care să-și clădească cuib sau să caute de mîncare. Unele aduc foloase altele distrug această îmbrăcăminte verde a pomilor.

Prin distrugerea frunzișului, pomii roditori nu numai că nu rodesc în acel an dar starea aceasta bolnăvicioasă în care ia pus omizele cari nu sunt decăt niște pui de fluturi — poate face ca acei pomi să nu rodească ani dearîndul.

Frunzele sunt niște organe princi-

pale ale pomilor cu ajutorul cărora ei se hrănesc și respiră. Dacă unui pom îi lipsesc aceste organe principale, el suferă întocmai ca un om bolnav, trebuindu-i timp mult până să se restabilească din nou.

Pagubele ce le fac omizile sunt foarte mari de și nu par așa. Aceasta se poate observa la un pom pe care nu l-am curățit de omizile pe care le-a avut, așa că cu timpul acel pom este în pericol de a pieri.

Sunt o mulțime de omizi cari distrug frunzișul pomilor roditori și fiindcă sunt multe ar trebui să le cunoaștem mai de aproape spre a le putea combate mai ușor — cu toate acestea, pentru că felul lor de viață se cam aseamănă nu e nevoie decât a cunoaște modul de stăpînire — care mod se poate folosi contra tuturor.

Omizile acestea pe cari le cunoaștem cu toți sunt ieșite din ouăle puse de fluturi pe diferite ramuri ale pomului. Astfel sunt: omizile fluturului alb, lucioase păroase cu peri scurți; spinarea e neagră brăzdată de dungi galbene s'au roșietice cu capul și picioarele negre. Trăiește pe merisori, peri și mijlocul de a scăpa de acest dușman este de a culege în timpul iernii cuiburile care sunt făcute din mai multe frunze lipite la olaltă, parcă vremea le-ar fi adunat și arse.

Altă metodă de-a distruge omizile — ori de ce fel ar fi ele — este de a se curăța pomii când sunt mici și pe timpul noros, urât, fiindcă atunci ele se strâng grămadă. Distrugerea se face sau strivindu-le cu o cârpă sau pîrlindu-le cu ajutorul unei făclii de omizi.

Făclia sau lampa pentru distrugerea omizilor se compune dintr'un vas de pleu (tinichia) cu un fitil. În acest vas se pune spirt sau petrol, se aprinde și produce o flacără vie pe care vîntul n'o poate stinge. Se așează apoi într'o coadă de prăjină și se poate lucra cu ea foarte ușor. E destul numai să atingi cu flacăra omizile și ele cad moarte jos. Se mai poate distruge omizile și cu un amestec de petrol.

Amestecul se prepară din 100 grame de săpun mărunțit se fierbe într'un litru de apă turnându-se peste aceste, departe de foc — ia bine seama — doi litri de petrol, care s'a încălzit înainte ținându-se în apă să nu se aprindă gazul. Petrolul încălzit se amestecă apoi cu apă de săpun fierbinte 10—15 minute până ce amestecul acesta se face lăptos. În urmă se subțiază cu 14—20 părți apă și se stropește acolo unde vedem colonii de omizi.

Ori de câte ori ne servim de acest amestec e bine să-l batem la început puțin.

Mijlocul cel mai practic și cel mai întrebuintat contra omizilor sunt niște cercuri cleioase. Aceste cercuri cleioase nu sunt decât niște benzi (fășii) late de un lat de mână (10—20) care se leagă de prun la distanța de un metru dela pământ ungându-se cu materie cleioasă.

Cleul se găsește în comerț sau se poate prepara și de noi în felul următor: Se ia 2½ kg. olei de rapiță 2½ kg. grăsimi de porc (untură) care se fierbe și scade la 2/3 (doua treimi). După aceasta i-se mai adaogă, mestecându-se întâiu

½ kg. terpenină și ½ kg. sacăz pisat. După ce s'a preparat astfel trebuie să fie lipicios ca să poată ține 3—4 luni ca să poată rezista ploaiei și zăpezii.

Se poate întâmpla însă ca pomii să aibă un sprijin, cum sunt cei tineri; în cazul acesta se înfășoară și parul, tutorele cu benzi de acestea pentru că și pe el se poate urca femela care are cuibul în pământ. E bine ca și pământul din jurul pomilor să se sape pentru a se distruge cu totul cuiburile ce se află în pământ și mai ales la răsărirea pomilor.

Întrebuintând acestea mijloace de distrugere a omizilor, vom face ca pomii să rodească din belșug dându-ne hrană bună și câștig frumos.

Traian A. Ioniță

Pregătirea seminții de porumb

Înainte de a semăna porumb, e bine să încercăm puterea de încolțire a seminței. Încercarea se face în chipul următor: se ia o mână de boabe din grămadă și se numără o sută, fără a le alege. Se pun într'un vas, în nisip, ținut zilnic umed și într'o cameră caldă. În 6—8 zile porumbul a răsărit. Dacă a răsărit 85—95 din sută, semința e foarte bună, dacă a răsărit numai 80—85 din sută, e mijlocie iar dacă a răsărit sub 80, e rea și nu trebuie folosită. După ce i-am încercat puterea de încolțire, cu 12 ore înainte de a o pune în pământ, o sulfatăm ca pe grâu, întrebuintând o zeamă cu 1½—2 kgr. piatră vînată, 100 litri apă și 2 kgr. var gras. Dacă vremea e seacă toasă și nu ne putem aștepta curând la ploaie, ținem semința 8—12 ceasuri încălzită la soare. Apa prea rece, de fântână, nu-i bună.

Dlul Sigarteu dir. scol. în T. După ce pâr. profesor Iuliu Maior publică în gazeta noastră învățături despre taina spovedaniei, despre ce sună și articolul trimis de D.-Voastră, n'am aflat cu cale să publicăm acelaș lucru de două ori. Fiindcă însă scrieți la înțelesul poporului, publicăm bucuros alți articoli dacă ne trimiteți. Să nu fie deci cu supărare.

Georgiu Gheorghe în St. Am primit 100 Lei în abonament. Mai aveți de plătit pe 1926 Lei 60, pe 1927 Lei 180 și pe 1928 Lei 180; total Lei 420.

Atanasie Pop I. Ruvin în Gr. Bani i-am primit. Adresa am schimbat-o.

Ioan Pop în Ș. Căutând în cartea abonaților la adresa D.-Tale nu este introdusă nici o plătire și dacă gazeta a fost abonată din 1 Iulie 1924 mai aveți de plătit pe 1924 Lei 45, pe 1925 Lei 120; pe 1926 Lei 150 pe 1927 Lei 180 și pe 1928 Lei 180. Total aveți o restanță de Lei 675, pe cari Vă rugăm să niți trimiteți.

George Tarău, primar Cătălul. Gazeta merge regulat de aici pe numele lui Petru Rișcan. Ne mirăm de ce nu o primește, căci înapoi nu mai vine.

Victor Lazar, preot, Mureșanii-Bărgăului. Am primit Lei 280 abonament pentru Simion Curean Lei 100 achitat până la 1 Iulie 1928 și Grigore Sereteanu Lei 180 achitat până la 1 Iulie 1929.

Aurel Pană în H. Confirmăm primirea abonamentului de Lei 180 pe 1928.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

AVIZ.

Caut serviciu de morar loc durabil oferte la ziar. (495) 1—2

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic - Blaj

Nr. 1051—1927.

(497) 1—1

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică ca în baza deciziei Nr. G. 3573/927 a Judecatoriei mixte Dumbrăveni în favorul reclamanțului Firma Oberth și Gross W. M. Schwartz repr. prin Dr. Henrick Bock pentru încasarea creanței de Lei 3,324+15,186/30 și acces. fixat termenul de licitație pe ziua de 3 Maiu 1928, orele 2 p. m. la fața locului în comuna Zăgă, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară, scule pentru mecanici în valoare de Lei 8000—.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare Dumbrăveni, la 7 Aprilie 1928.

Portărel:
FLEFLEA.

„În ziua de 26 Maiu la ora 3 d. a. va avea loc la liceul Petru Maior“ din Gherla licitație publică pentru furnizarea a 400 metri cubici lemne de fo. în condițiile stabilite în conformitate art. 72—83 și cuprinse în caietul de sarcini ce se poate vedea la direcțiune. (496) 1—2

AVIZ.

O casă de vânzare pe Str. Simion Bărnuțiu (Hulă) 1 cameră și o bucătărie și fântână în curte. Informațiuni dă Nicolae Olteanu, tâmplar, Blaj. (484) 1—2

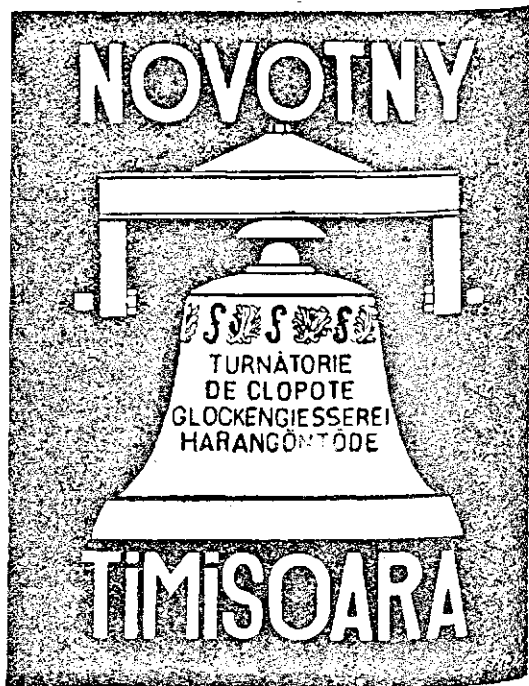
Morar de meserie

ar dori să între ca morar la o moară simplă (tărănească) ori la moară cu site. Se pricepe foarte bine la amândouă.

Adresa: DRĂGUȘ GEORGE

Bazna nr. 387, jud. Târnava mică.

(493) 1—3

Strada Lunei 4. Fondat în 1872.

Turnătoria de elopote cea mai mare din țară.